

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 24-25 lutego na kierunku „pedagogika” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym realizowanym w Instytucie Humanistycznym Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Wiesław Ambrozik - członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Stefan Mieszalski – ekspert PKA

dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert formalno-prawny

Złata Liwińska – przedstawiciel PSRP

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku na poziomie studiów pierwszego stopnia

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, prac etapowych, prac dyplomowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) studentów. Jest ona sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz z dnia 1 września 2011 w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych

dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych (Dz. U. 2011 nr 196, poz. 1167).

Teczki akt osobowych studentów przechowuje się w archiwum przez okres 50 lat, co jest zgodne z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia. Przedmiotem oceny uczyniono też obowiązujące w Uczelni procedury dyplomowania, regulowane Zarządzeniem nr 111/12 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 18 grudnia 2012 r. oraz wprowadzonym regulaminem dyplomowania (zaktualizowany Zarządzeniem nr 15/2013 Rektora PWSZ z dnia 18 lutego 2013 r.). Regulamin ten określa wymogi merytoryczne i formalne stawiane pracom dyplomowym, kryteria oceny pracy dyplomowej, przyjęcie pracy dyplomowej, powołanie i skład komisji egzaminacyjnej, przebieg egzaminu dyplomowego oraz oceny pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Strategia Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku na lata 2012-2020 została zatwierdzona Uchwałą Nr 106/12 z dnia 26 czerwca 2012 r., a następnie zaktualizowana Uchwałą Nr 27/13 z dnia 23 kwietnia 2013 r. W Strategii Rozwoju uwzględniona jest także Misja Uczelni, którą jest m. in.: kształcenie według nowoczesnych standardów edukacyjnych wysoko wykwalifikowanych kadr w dziedzinach zaawansowanych technologii, na kierunkach ściśle powiązanych z gospodarką regionu i kraju, kształtowanie nowoczesnego człowieka otwartego na nowe doświadczenia, mobilnego na rynku pracy, kreatywnego i skutecznego w realizacji aspiracji intelektualnych i zawodowych oraz przygotowanie młodego człowieka do aktywnego uczestniczenia w społeczeństwie obywatelskim poprzez rozwijanie poczucia podmiotowości społecznej, obowiązku respektowania dobra wspólnego oraz kształtowanie cnót obywatelskich tj. równości praw, sprawiedliwości i solidarności.

Przyjęta przez Uczelnię koncepcja rozwoju i kształcenia na wizytowanym kierunku studiów wpisuje się w pełni określone w misji i strategii cele, poprzez ustawiczne podnoszenie jakości kształcenia oraz tworzenie odpowiednich warunków dla nowych form kształcenia, a także stałe dostosowywanie oferty kształcenia pedagogicznego do zmieniających się potrzeb regionalnego rynku pracy, przy równoczesnym dążeniu do bycia liderem usług edukacyjnych na tymże rynku pracy. Obecnie służą już temu m.in. realizowane na wizytowanym kierunku studiów autorskie programy kształcenia w zakresie takich specjalności, jak: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, pedagogika resocjalizacyjna z elementami profilaktyki i opieki, edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne, wspieranie i pielęgnacja osoby starszej i niepełnosprawnej. Przygotowywana jest również na następny rok akademicki kolejna autorska specjalność: *animacja społeczna i kulturalna*, zaprojektowana w celu przygotowania stosownych specjalistów, którzy podejmą się w regionie działań na rzecz aktywizowania poszczególnych środowisk lokalnych w zakresie rozwoju kultury. Należy uznać, że przedstawiona przez Uczelnię oferta kształcenia wpisuje w potrzeby lokalnego rynku pracy oraz z właściwą sobie elastycznością reaguje na jego przemiany. Najlepszym zresztą tego potwierdzeniem jest istniejące nadal zainteresowanie potencjalnych kandydatów decydujących się studiować wizytowany kierunek studiów.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W procesie określania koncepcji kształcenia, definiowania efektów kształcenia i dostosowywania do nich programów, na wizytowanym kierunku, biorą udział studenci. Przedstawiciele studentów są członkami Senatu, Instytutowej Komisji do spraw Jakości Kształcenia Instytutu Humanistycznego oraz Uczelnianej Rady do spraw Jakości Kształcenia PWSZ. Udział przedstawicieli studentów w Senacie jest nie mniejszy niż 20%, co jest zgodne z art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili, iż mają możliwość wyrażania swoich opinii i zgłaszania postulatów grona studenckiego w każdym z wyżej wymienionych organów. Ponadto Samorząd Studencki corocznie opiniuje plany, program studiów oraz program praktyk. Kryterium udziału studentów w procesie ustalania koncepcji kształcenia należy ocenić jako spełniony w pełni. Tworzona koncepcja studiów pedagogicznych i rozwój w ramach nich poszczególnych specjalności konsultowany był z licznymi przedstawicielami pracodawców i praktyki pedagogicznej. Są wśród nich dyrektorzy i pracownicy placówek edukacyjnych wszystkich szczebli, placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, poradniano – diagnostyczno - doradczych, terapeutycznych, itp. Liczne grono pracowników tych instytucji

oświatowo – pedagogicznych prowadzi zresztą ze studentami w ramach godzin zleconych zajęcia o charakterze praktycznym.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Przyjęta koncepcja kształcenia nawiązuje w pełni do misji Uczelni i wynikającej z niej strategii rozwoju. Celem wizytowanego kierunku studiów i prowadzonego w jego ramach kształcenia jest ścisłe powiązanie i stałe dostosowywanie go z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy .

2) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze czynnie uczestniczyli i uczestniczą w konstruowaniu i monitorowaniu, a także częściowo w realizacji przyjętej koncepcji kształcenia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Włocławska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa (Instytut Humanistyczny, Zakład Pedagogiki) na ocenianym kierunku Pedagogika, na stopniu I zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Przyjęte efekty kształcenia zgodne są również z przyjętą misją Uczelni i koncepcją kształcenia na kierunku pedagogika. Warto zauważyć, iż Uczelnia dla każdego cyklu kształcenia, przed jego rozpoczęciem Uchwałą Senatu przyjmuje efekty kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów, w tym również dla kierunku pedagogika. Pierwsza Uchwała Senatu Uczelni w sprawie efektów kształcenia, to Uchwała Nr 34/12 Senatu Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 8 maja 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów: filologia, pedagogika, administracja, informatyka, zarządzanie. Uczelnia niniejszą Uchwałą lokuje kierunek pedagogika w obszarze nauk humanistycznych i społecznych – profil praktyczny. W obrębie deskryptora „wiedzy” przyjęto 18 efektów kształcenia, w obrębie „umiejętności” 14 efektów, a w kategorii „kompetencje społeczne” 8 efektów kształcenia. Wszystkie przyjęte przez uczelnie efekty mieszczą się w dziedzinie pedagogiki mają swoje odniesienie do społecznych i humanistycznych efektów obszarowych. Natomiast sporządzone matryce efektów kształcenia przyporządkowują efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wszystkim przedmiotom kształcenia realizowanym w ramach programów kształcenia i wszystkim istniejącym w ramach kierunku

specjalnościom. Na stopniu pierwszym studia stacjonarne - I rok realizowane są następujące specjalności: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna; pedagogika resocjalizacyjna z elementami profilaktyki i opieki; edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne; wspieranie i pielęgnacja osoby starszej i niepełnosprawnej (dwie ostatnie spec. nie zostały uruchomione); na roku II obecnie prowadzone jest kształcenie na specjalności: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna (+ moduł dodatkowy – kształcenie integracyjne); pedagogika resocjalizacyjna z elementami profilaktyki i opieki; edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (+ moduł dodatkowy profilaktyka społeczna z elementami pedagogiki resocjalizacyjnej); na roku III: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna z kształceniem integracyjnym, edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna z językiem angielskim, pedagogika resocjalizacyjna z elementami profilaktyki i opieki; edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne – wszystkie na studiach stacjonarnych. Natomiast na studiach niestacjonarnych obecnie prowadzone jest kształcenie tylko na roku III na kierunku pedagogika o specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna z kształceniem integracyjnym, które realizowane jest zgodnie ze standardami kształcenia z roku 2007. Tym też standardom kształcenia odpowiada przyjęta sylwetka absolwenta.

Dla studentów z naboru 2013/2014 Uczelnia przyjęła zmodyfikowane efekty kształcenia (Uchwała Nr 33/13 Senatu Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 28 maja 2013 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów: filologia, pedagogika, administracja, informatyka, zarządzanie dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2013/2014). Otóż uszczegółowiono je przyjmując również efekty tzw. specjalnościowe dla każdej funkcjonującej w Uczelni specjalności. I tak w kategorii „wiedza” obecnie istnieją 64 efekty, w kategorii „umiejętności” 35 efektów, a „kompetencje społeczne” 32 efekty kształcenia. Przy czym należy zauważyć, iż studenci poszczególnych specjalności realizują efekty kierunkowe plus te przypisane i opracowane dla już określonej ścieżki specjalnościowej. Niniejsza sytuacja ma swoje odzwierciedlenie zarówno w sylabusach przedmiotowych, jak i matrycach pokrycia, z których wynika, że w takiej formule efekty kierunkowe są pokryte przedmiotami z grupy przedmiotów kierunkowych i ogólnych, a efekty specjalnościowe z grupy przedmiotów specjalnościowych.

W obowiązujących efektach kształcenia dla rocznika 2013/2014 przykładowo na specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna opracowano w kategorii „wiedza” dodatkowe efekty (od K_W19 do K_W34 – np. K_W19 „zna podstawową terminologię używaną w pedagogice i edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej”), w kategorii „umiejętności” (od K_U15 do K_U26), w kategorii „kompetencje społeczne” (od K_K09 do K_K16). Takie uszczegółowienie efektów kształcenia, tzw. efektami specjalnościowymi nie jest uchybieniem w świetle istoty KRK, lecz warto holistycznie zastanowić się nad tak znacznym, wręcz drobiazgowym podejściem do realizowanych przez studentów efektów kształcenia, co może stanowić ryzyko właściwej i pełnej ich realizacji na poszczególnych zajęciach dydaktycznych.

Niezwykle ważnym przy kształceniu na profilu praktycznym, opracowywania koncepcji w formule Krajowych Ram Kwalifikacji jest ścisła współpraca i konsultacje w pracodawcami i tym samym uwzględnienie wymagań rynku pracy i organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu, co we włocławskiej Uczelni jest widoczne. Jak ustalono podczas wizytacji potencjalni pracodawcy biorą aktywny udział w procesie budowania koncepcji kształcenia, ale też modyfikacji programów studiów, konsultowania efektów kształcenia. Uczelnia część wspomnianych spotkań udokumentowała stosownymi protokołami, umowami o współpracy, a część dokonuje się niejako kuluarowo podczas niesformalizowanych spotkań i dyskusji. W tym kontekście można wymienić m.in.

dyrektorów i pracowników wielu lokalnych placówek – np. Zespół Szkół Specjalnych we Włocławku, Zespół Szkół Muzycznych, Zespół Szkół Technicznych, oraz inne - gimnazja, szkoły podstawowe, przedszkola publiczne i niepubliczne z regionu.

W dniu 26 stycznia 2011 roku odbyło się spotkanie władz oświatowych województwa kujawsko-pomorskiego, miasta Włocławka i starostwa powiatowego we Włocławku z pracownikami nauki poświęcone wypracowaniu modelu współpracy w zakresie kształcenia nauczycieli zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy. W kontekście budowania koncepcji kształcenia w włocławskiej PWSZ warto zaakcentować fakt, iż Uczelnia zatrudnia do prowadzenia zajęć znaczną liczbę praktyków. Co nie pozostaje bez znaczenia przy praktycznym profilu kształcenia. W Uczelni funkcjonuje także Konwent, jako jego organ kolegialny skupiający przedstawicieli wojewódzkich i lokalnych organów administracji publicznej, szkół, przedsiębiorców, instytucji, placówek. Zadaniem tego organu jest opiniowanie oraz doradzanie władzom Uczelni w sprawie kierunków rozwoju włocławskiej PWSZ. Pierwsze spotkanie tego rodzaju odbyło się w dniu 24 kwietnia 2012 roku. W informacji uzyskanych od władz Instytutu Humanistycznego obecnie w przygotowaniu jest m.in. umowa o wielozakresową współpracę z Zakładem Karnym we Włocławku. Uczelnia w ramach współpracy z interesariuszami zewnętrznymi ma podpisanych szereg umów o realizację m.in. praktyk studenckich.

Studenci w osobach przedstawicieli Samorządu Studenckiego, natomiast jako interesariusze wewnętrzni, opiniują różne uczelniane dokumenty związane z procesem kształcenia, np. Uchwała Nr 28/2013 Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 21 czerwca 2013 roku w sprawie zaopiniowania projektu uchwały Senatu PWSZ we Włocławku w sprawie zatwierdzenia zmian w planach studiów i programach kształcenia na studiach stacjonarnych na kierunku Pedagogika, na specjalności Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna dla studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia w roku akademickim 2012/2013 w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku; Uchwała Nr 8/2012 Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie zaopiniowania projektu uchwały Senatu PWSZ we Włocławku w sprawie wprowadzenia Regulaminu studiów w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku.

Na spotkaniu ze studentami, w którym uczestniczył również Samorząd Studencki potwierdzili oni, iż mają realny wpływ na m.in. kształt efektów kształcenia, poprzez uczestnictwo w posiedzeniach Rady ds. Jakości. W składzie Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku są właśnie przedstawiciele studentów (Zarządzenie nr 101/12 Rektora PWSZ we Włocławku z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku.) Przedstawiciel studentów jest także członkiem komisji dydaktycznej funkcjonującej w obrębie Instytutu Humanistycznego (Zarządzenie Nr 12/09 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 05 marca 2009 roku w sprawie powołania Komisji dydaktycznej, określenia jej składu, zadań oraz trybu pracy).

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Instytut Humanistyczny wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskich I stopnia na roku 1 i 2 spec.: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Wynika to z analizy dokumentów udostępnionych przez Uczelnię - matryce efektów kształcenia, treści sylabusów

opracowanych do poszczególnych przedmiotów. W kontekście specjalności nauczycielskich należy stwierdzić, iż Uczelnia realizuje specjalność edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna na roku 2, gdzie studentom umożliwia się dodatkowo realizację modułu - kształcenie integracyjne.

Natomiast w odniesieniu do wcześniejszych programów kształcenia (rozpoczynających od r. ak. 2011/2012), które wciąż obowiązują na III roku kształcenia I stopnia na kierunku pedagogika w PWSZ (na roku 3 studiów stacjonarnych - edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna z kształceniem integracyjnym, edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna z językiem angielskim oraz na studiach niestacjonarnych - edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna z kształceniem integracyjnym), należy stwierdzić ich zgodność ze standardami kształcenia obowiązującymi przed wejściem w życie Krajowych Ram Kwalifikacji.

Zarówno efekty kształcenia, jak i sylabusy przedmiotowe są dostępne, zarówno w formie papierowej w sekretariacie Instytutu, jak i na stronie internetowej Uczelni. Fakt ten potwierdzili pracownicy podczas spotkania z zespołem wizytującym, jaki w mniejszym stopniu studenci.

- 2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Włocławska Uczelnia PWSZ – Instytut Humanistyczny na ocenianym kierunku Pedagogika, na stopniu I sporządziła efekty kształcenia do profilu praktycznego w zakresie deskryptorów: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty te są przygotowane w sposób zrozumiały i spójny w kontekście efektów obszarowych dla nauk społecznych i nauk humanistycznych, co pozwala rozpatrywać je na poziomie sprawdzalności. Warto zauważyć, iż Uczelnia przyjęła nijako dwutorową ścieżkę związaną z sylabusami. Pierwsza jest taka, że Senat Uczelni zatwierdza sylabusy przedmiotowe na dany cykl kształcenia, a następnie we wrześniu przed rozpoczęciem roku akademickiego nauczyciel akademicki – koordynator przedmiotu opracowuje skróconą wersję sylabusu, modyfikując wcześniej obowiązujący. Daje to prowadzącemu zajęcia realne możliwości wpływu na zawartość sylabusu i wprowadzaniu zmian, korekt korespondujących z pierwotną zatwierdzoną przez Senat wersją sylabusu przedmiotowego. Pomimo transparentności sylabusów na poziomie prezentowanych treści, przewidywanych obciążeń pracą studenta/punkty ECTS, czy efektów kształcenia (kierunkowych, specjalnościowych), to należy wskazać na brak w nich odniesienia do efektów obszarowych. W opinii studentów efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne. Studenci mają świadomość rodzaju i zakresu wiedzy oraz umiejętności, jakie uzyskają po zakończeniu studiów. Treści programów kształcenia zawarte są w sylabusach i przekazywane są studentom na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu.

- 3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Poddana oglądowi dokumentacja dotycząca weryfikacji efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami), jest sporządzana zgodnie z przywoływanymi wcześniej przepisami..

Jednym z istotnych elementów tej dokumentacji są suplementy do dyplomu, które też poddano szczegółowej analizie. Są one opracowywane dla wszystkich realizowanych specjalności. Nie budzą one zastrzeżeń i zawierają wszelkie niezbędne i wymagane informacje i dane. Zarówno posiadane kwalifikacje i uprawnienia zawodowe, a także odniesienie do odbytych praktyk studenckich (podany jest ich wymiar i wskazane są miejsca ich odbywania) opracowane są przejrzysto.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia (nazwane w sylabusie kryteriami oceny lub wymaganiami) zaprezentowano w opracowanych sylabusach przedmiotowych, określanych w Uczelni opisami przedmiotu. Ta część w zdecydowanej większości analizowanych sylabusów opracowana jest przejrzysto i prawidłowo, co pozwala stwierdzić, że istnieje możliwość weryfikacji założonych przez prowadzącego zajęcia efektów kształcenia. Dla przykładu przedmiot Komunikacja społeczna i kultura współczesna - komunikowanie społeczne, w którym czytamy następująco: sposób zaliczenia: zaliczenie z oceną; formy zaliczenia: oceny częściowe otrzymywane w trakcie trwania semestru za aktywny udział w zajęciach + kolokwium na zakończenie zajęć.; podstawowe kryteria: Student ma się wykazać znajomością literatury zadawanej na poszczególne zajęcia, za co może otrzymać pozytywne oceny częściowe. Kluczowy wpływ na ocenę końcową będzie mieć wynik kolokwium, w ramach którego student pisemnie odpowiada na losowany zestaw pytań otwartych.

W niektórych sylabusach odnaleźć jednak można nie do końca jasne i precyzyjne zapisy dotyczące bezpośrednio omawianej kwestii, np. w sylabusie przedmiotowym dla przedmiotu ogólnego realizowanego na studiach niestacjonarnych - Promocja zdrowia i kultury fizycznej, w punkcie - Forma i sposób zaliczenia oraz kryteria oceny lub wymagania, czytamy: „Obligatoryjna obecność na zajęciach, zaliczenie z oceną”. Brak tu kryteriów oceny lub wymagań stawianych studentom do zaliczenia określonych założonych przez koordynatora przedmiotu efektów kształcenia. Chyba, że owa „Obligatoryjna obecność na zajęciach” ma weryfikować zdobyte efekty? W tym też sylabusie błędnie rozpisana jest liczba godzin w obciążeniu pracy studenta. Plan studiów zakłada 20 godzin zajęć dydaktycznych i tak też wartość pojawia się w początkowej części sylabusa. Jednak przy rozpisywaniu tych godzin w końcowej części sylabusa pojawia się m. in. liczba 31 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim. W niektórych sylabusach przedmiotowych, np. technologia informacyjna, czy wychowanie fizyczne (st. stacjonarne) frekwencja lub obecność na zajęciach, to podstawowe kryterium weryfikacji założonych efektów. Otóż obecność, czy

ewentualna nieobecność na zajęciach nie powinna i nie może jakkolwiek stanowić kryterium osiągnięcia, czy nie osiągnięcia określonych efektów kształcenia. Nieprecyzyjny wydaje się również zapis w sylabusie do przedmiotu Pedagogika przedszkolna realizowanym na specjalności Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna (rok 2), gdzie czytamy o podstawowych kryteriach zaliczenia przedmiotu, a tym samym osiągnięcia efektów kształcenia - „obecność na zajęciach oraz wykazanie wiedzy i umiejętności opisanych efektami kształcenia”.

W omawianym kontekście poproszono podczas wizytacji o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. testy, kolokwia, prace pisemne). Analizowane prace (m.in. Socjologia edukacji rok 1 – wykłady i ćwiczenia) są zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych. Interesującą praktyką w Instytucie Humanistycznym PWSZ jest opracowywanie po dokonaniu prac etapowych, np. kolokwium w przypadku analizowanego przedmiotu, jest opracowanie przez prowadzącego zajęcia tzw. zbiorczego zestawienia, nazywanego – Sprawdzianem efektów kształcenia. Prezentuje się tam kryteria zaliczenia, weryfikowane efekty kształcenia, sposób zaliczenia, czy też liczbę konkretnych ocen ze sprawdzianu.

Szczegółowemu oglądowi poddano także dostarczone Zespołowi Oceniającemu w znacznej ilości protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Nie budzą one większych zastrzeżeń. Są kompletne i opracowane rzetelnie ze zróżnicowanymi ocenami z poszczególnych przedmiotów, dając perspektywę weryfikacji stopnia realizacji efektów kształcenia.

Proces weryfikacji efektów kształcenia przyjętych w Uczelni poprzez proces dyplomowania należy uznać za właściwy. Wszak PWSZ we Włocławku nie posiada wystandaryzowanych procedur w tym zakresie, ale wypracowała i przyjęła spójne zasady dyplomowania znajdujące się w funkcjonującym w Uczelni Regulaminie studiów (załącznik do Uchwały Nr 22/12 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 27 marca 2012 r. z sprawie Regulaminu studiów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku) oraz korespondującym z nim Regulaminie dyplomowania (Zarządzenie Nr 111/12 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu dyplomowania w Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku; Zarządzenie Nr 15/13 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 18 lutego 2013 r. zmieniające Regulamin dyplomowania w Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku). Zarówno z Regulaminie studiów, jak i w Regulaminie dyplomowania znajdujemy zapisy związane bezpośrednio z procesem dyplomowania – Regulamin studiów – rozdział 18. Praca dyplomowa §51 - §56; rozdział 19. Egzamin dyplomowy §57 - §64. Natomiast w Regulaminie dyplomowania stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 111/12 znajduje się także szereg kwestii dotyczących procesu dyplomowania, tj. m.in.: wymogi merytoryczne i formalne pracy, kryteria oceny pracy, kryteria przyjęcia pracy, komisja egzaminacyjna, egzamin dyplomowy. Przykładowo w §4 Regulaminu czytamy następująco: „Praca dyplomowa podlega ocenie w zakresie: 1) zgodności treści z tematem pracy; 2) precyzyjności

i jasności sformułowania problemu badawczego; 3) logiki wyводу: formułowania hipotez, doboru argumentacji, trafności wniosków; 4) poprawności i sprawności kompozycyjnej (układ treści, rozczłonkowanie pracy).”

Niniejszy Regulamin dyplomowania posiada również szereg załączników, które bez wątpienia standaryzują proces dyplomowania, ułatwiają i pozwalając niejako właściwie przygotować się do niego. (załączniki to: wzór strony tytułowej - zał. 1, wzór streszczenia pracy dyplomowej - zał. 2, wzór oświadczenia studenta o udostępnieniu swojej pracy Bibliotece uczelnianej - zał. 3, wzór oświadczenia o samodzielnym napisaniu pracy - zał. 4, wzór druku oceny/recenzji pracy - zał. 5, wzór imiennego protokołu egzaminu dyplomowego - zał. 6). Warto jednak zastanowić się, czy nie doprecyzować wprowadzając inne elementy procesu dyplomowania, jakie jak, np. wymóg wyboru recenzenta, by uniknąć recenzji koleżeńskich, czy nieuzasadnionych merytorycznie. Rozwiązaniem w tym zakresie może być składana przez promotora pracy propozycja 2-3 potencjalnych recenzentów konkretnej pracy, a ostatecznego wyboru recenzenta dokonuje dyrektor Instytutu, bądź Kierownik Zakładu. Warto również zastanowić się nad procedurą, czy określonym zapisem w Regulaminie o weryfikacji i sprawdzaniu tematów prac dyplomowych (np. dyrektor Instytutu, bądź Kierownik Zakładu), tak by lokowały się one z określonej dyscyplinie, w przypadku PWSZ we Włocławku, w dyscyplinie pedagogika. Można by go dodać do zapisu w Regulaminie dyplomowania w §2 gdzie czytamy, że praca dyplomowa powinna być tematycznie związana z kierunkiem i specjalnością kształcenia studenta. Analizowane na wizytowanej Uczelni prace i ich tytuły nie zawsze jednak pozwalają pozytywnie odnieść się do zgodności tytułów i zawartości prac z dyscypliną pedagogika. Przykładem są tu prace realizowane na specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne. W niektórych przypadkach temat i zakres pracy nie mieszczą się w dyscyplinie pedagogika, albo też tylko częściowo dotyczą pedagogicznej problematyki. Mowa tu m.in. o pracach: Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych (na przykładzie Ochotniczej Straży Pożarnej w Osiecinach); Wojsko Polskie w latach 1945 – 2012 z uwzględnieniem wojsk stacjonujących we Włocławku; Działalność oddziałów ratunkowych (na przykładzie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego we Włocławku; Terroryzm wczoraj i dziś.

W kontekście procesu dyplomowania warto zaznaczyć, iż opracowano jedyny sylabus do przedmiotu – seminarium dyplomowe - dla wszystkich specjalności realizowanych na kierunku pedagogika. W opisie przedmiotu - sylabusie dostrzega się pewne uchybienie w postaci podawania różnej liczba godzin zajęć dydaktycznych. W jednym miejscu podaje się, iż na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych realizuje się po 60 godzin zajęć, a w podpunkcie dotyczącym obciążenie pracą studenta widnieje liczba 90 godzin bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim.

Podobne drobne usterki, czy niedopatrzienia pojawiają się z różnym nasileniem również w niektórych innych sylabusach. Dla ich przejrzystości warto w najbliższej przyszłości dokonać przeglądu sylabusów celem wyeliminowania pojawiających się niedopatrzeń.

Dokonano również analizy skali i przyczyn odsiewu studentów na kierunku pedagogika na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia.

Studia stacjonarne:

- ☐ Odsiew na kierunku w roku 2010-11: 5,59%
- ☐ Odsiew na kierunku w roku 2011-12: 3,14%
- ☐ Odsiew na kierunku w roku 2012-13: 4,77%

Odsiew na kierunku w latach 2010/11 – 2012/13 (studia stacjonarne) wynosił 4,50%, czego przyczynami były: rezygnacja z powodów osobistych lub z powodu nieodpowiedniego wyboru kierunku (na I roku studiów), oraz niezaliczenie zajęć w poszczególnych semestrach.

Studia niestacjonarne:

- ☐ Odsiew na kierunku w roku 2010-11: 4,31%
- ☐ Odsiew na kierunku w roku 2011-12: 3,59%
- ☐ Odsiew na kierunku w roku 2012-13: 1,28%

Odsiew na kierunku w latach 2010/11 – 2012/13 (studia niestacjonarne) wynosił 3,06%, czego przyczynami były: rezygnacja z powodów osobistych związanych z życiem rodzinnym lub zawodowym lub z powodu nieodpowiedniego wyboru kierunku (na I roku studiów) oraz niezaliczenie zajęć w poszczególnych semestrach.

Uczelnia na kierunku pedagogika prowadzi studia w sposób tradycyjny, lecz w PWSZ we Włocławku istnieje możliwość prowadzenia zajęć w formie e-learningowej. Mówi o tym Zarządzenie Nr 82/12 Rektora z dnia 20 września 2012 r. w sprawie Regulaminu prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku nie wprowadzono jednak dotychczas kształcenia na odległość w formie e-learningowej.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali, iż zakres poszczególnych przedmiotów oraz wymagania przedstawiane są przez nauczycieli akademickich na początku każdego zajęć. Etapowe efekty kształcenia weryfikowane są poprzez obecność na zajęciach, egzaminy pisemne, egzaminy ustne oraz zaliczenia z oceną. Kolokwia, prezentacje oraz aktywność studentów na zajęciach także brane są pod uwagę przy weryfikacji efektów kształcenia. Studenci nie mieli uwag i pozytywnie ocenili aspekty dotyczące standaryzacji wymagań, zapewnienia przejrzystości i obiektywizmu formułowanych ocen. Informacje na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia zawarte są w sylabusach, przedstawiane są studentom na pierwszych zajęciach, a także dostępne na stronie internetowej Uczelni. Dostępność informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie. Podlegają niemu zarówno wiedza, zakładane umiejętności, jak i

kompetencje społeczne. Szczegółowo zakres oceny każdego z efektów kształcenia zawarty jest poszczególnych sylabusach i podlega weryfikacji zarówno w trakcie realizacji poszczególnych przedmiotów, jak i po ich zakończeniu.

- 4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

PWSZ we Włocławku podejmuje widoczne kroki dotyczące monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy. Tym procesem zajmuje się działające w Uczelni Biuro Karier. Podstawą prawną w tym zakresie jest Uchwała Nr 28/12 Senatu PWSZ z dnia 27 marca 2012 roku w sprawie zatwierdzenia „Systemu gromadzenia informacji o losach zawodowych absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku” oraz Uchwała Nr 40/13 Senatu PWSZ z dnia 25 czerwca 2013 roku zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia „Systemu gromadzenia informacji o losach zawodowych absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku”. Celem systemu jest pozyskiwanie danych do analizy sytuacji na rynku pracy, a także oceny przydatności zdobytych w trakcie studiów kompetencji do podejmowanej pracy zawodowej. W załączniku do Uchwały 40/2013 czytamy: „Priorytetem stworzenia „Systemu gromadzenia informacji o losach zawodowych absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku” jest uzyskanie danych do analizy ich sytuacji na rynku pracy, a także oceny przydatności zdobytych w trakcie studiów kompetencji do podejmowanej pracy zawodowej. Uzyskane w ten sposób wyniki mają być również zaczynem do ewaluacji programów studiów, a także innych form kształcenia realizowanych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku, w celu dostosowania strategii edukacyjnej Uczelni do zmieniających się wymogów rynku pracy.” Badanie losów zawodowych absolwentów ma charakter panelowy, a każda jego edycja składa się z trzech faz badania. Po każdej edycji opracowywany jest stosowny raport, ukazujący losy na rynku pracy byłych studentów włocławskiej Uczelni.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) PWSZ we Włocławku (Instytut Humanistyczny) na ocenianym kierunku Pedagogika, na I stopniu kształcenia, zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Przyjęte efekty kształcenia zgodne są również z przyjętą misją Uczelni i koncepcją kształcenia na kierunku pedagogika.

Uczelnia dla każdego cyklu kształcenia, przed jego rozpoczęciem Uchwałą Senatu przyjmuje efekty kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów, w tym również dla kierunku pedagogika. Dla studentów z naboru 2013/2014 Uczelnia przyjęła zmodyfikowane efekty kształcenia. Uszczegółowiono je przyjmując również efekty tzw. specjalnościowe dla każdej funkcjonującej w Uczelni specjalności. Warto holistycznie zastanowić się nad tak drobiazgowym podejściem do realizowanych przez studentów

efektów kształcenia, co może stanowić ryzyko właściwej i pełnej ich realizacji na poszczególnych zajęciach dydaktycznych.

W kontekście budowania koncepcji kształcenia w wrocławskiej PWSZ należy zaakcentować fakt widocznej współpracy i nawiązywanie kontaktów na styku Uczelnia – interesariusze zewnętrzni (potencjalni pracodawcy), co stanowi bez wątpienia istotny element przy kształceniu o profilu praktycznym.

2) Efekty kształcenia dla kierunku pedagogika obowiązujące w PWSZ są przygotowane w sposób zrozumiały i spójny w kontekście efektów obszarowych dla nauk społecznych i nauk humanistycznych, co pozwala rozpatrywać je na poziomie sprawdzalności. Pomimo transparentności sylabusów na poziomie prezentowanych treści, przewidywanych aktywności studenta/punkty ECTS, czy efektów kształcenia (kierunkowych, specjalnościowych), to jednak należy wskazać na brak w nich odniesienia do efektów obszarowych. Natomiast w opinii studentów efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i są ich zdaniem sprawdzalne.

3) Sposoby weryfikacji efektów kształcenia (nazwane w sylabusie jako kryteria oceny lub wymagania) zaprezentowano w opracowanych sylabusach przedmiotowych, określanych w Uczelni opisami przedmiotu. Ta część w zdecydowanej większości analizowanych sylabusów opracowana jest przejrzysto i prawidłowo, co pozwala stwierdzić, że istnieje możliwość weryfikacji założonych przez prowadzącego zajęcia efektów kształcenia. W niektórych sylabusach znajduje się zapis, że frekwencja lub obecność na zajęciach, to podstawowe kryterium weryfikacji założonych efektów. Warto pamiętać, iż obecność, czy ewentualna nieobecność na zajęciach nie powinna i nie może jakkolwiek stanowić kryterium osiągnięcia, czy nie osiągnięcia określonych efektów kształcenia. Proces weryfikacji efektów kształcenia przyjętych w Uczelni poprzez proces dyplomowania należy uznać za właściwy.

4) PWSZ we Wrocławku podejmuje widoczne kroki dotyczące monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy. Czyni się istotne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia, by dostosować go do oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego. Procesem monitorowania zajmuje się funkcjonujące na Uczelni Biuro Karier.

3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwi studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta,

PWSZ we Wrocławku realizuje kształcenie na kierunku pedagogika na I stopniu, o profilu praktycznym. Ze względu na brak dla tego profilu kształcenia wzorcowych efektów kształcenia w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 4 listopada 2011 r., wizytowana Jednostka sama opracowała kierunkowe efekty kształcenia dla I stopnia pedagogiki, lokując ten kierunek w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, co pozwoliło jednocześnie skorzystać Uczelni z istniejących efektów przewidzianych dla pedagogiki jako dyscypliny, odniesionych równocześnie do obszaru nauk społecznych i humanistycznych, co pozostaje w zgodzie z

Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). W tym miejscu zaznaczyć należy, iż opracowane i przyjęte przez Uczelnię do realizacji efekty kształcenia dla profilu praktycznego (stopień I pedagogiki) są możliwe do osiągnięcia przez studenta w ramach realizowanego programu kształcenia.

Biorąc pod uwagę wcześniejszy program kształcenia (od roku ak. 2011/2012), który obowiązuje obecnie na roku 3, wskazać należy, że jest on zgodny ze standardami kształcenia na kierunku pedagogika studia I stopnia (Rozporządzeniem z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia...). Odnosząc się do możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, a także zakładanej struktury kwalifikacji, uznać należy, że struktura programu, jak i zdefiniowanie celów i efektów kształcenia w przypadku programu realizowanego na obecnym III roku studiów nie budzi zastrzeżeń. Program jest zgodny z obowiązującym (na czas ich uruchomienia - 2011/2012) stanem prawnym – rozporządzenie MNiSW z dn. 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków jakie musi spełnić uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.), a także rozporządzenie MEN z 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Nie budzi wątpliwości zarówno zaplanowany czas trwania całego toku studiów, jak i czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych, który jest proporcjonalny do zaproponowanych treści i tym samym umożliwiając osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Studia I stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej realizowane są w liczbie 6 semestrów, a za każdy semestr student otrzymuje 30 punktów ECTS, co składa się na 60 pkt. ECTS w roku akademickim. Łącznie zatem w trzyletnim cyklu kształcenia student otrzymuje nie mniej niż 180 punktów ECTS. Interesującą propozycją w ramach kierunku pedagogika jest możliwość realizacji przez studenta dodatkowego wybranego modułu kształcenia za który może uzyskać dodatkowe 30 punktów ECTS (kształcenie integracyjne w edukacji szkolnej i przedszkolnej; nauczanie języka angielskiego/niemieckiego w edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej; komunikacja w języku angielskim/niemieckim/hispańskim z osobami starszymi i niepełnosprawnymi; profilaktyka społeczna z elementami pedagogiki resocjalizacyjnej).

Rozkład godzinowy i punktowy na poszczególnych specjalnościach kierunku pedagogika PWSZ we Włocławku prezentuje się następująco:

- edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, st. stacjonarne 1835+200 godzin praktyk pedagogicznych; st. niestacjonarne 1385+200 godzin praktyk pedagogicznych (moduł dodatkowy - nauczanie języka angielskiego/niemieckiego w edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej – st. stacjonarne 300+60 godzin praktyk pedagogicznych w zakresie nauczania języka obcego; st. niestacjonarne 240+60 godzin praktyk pedagogicznych w zakresie nauczania języka obcego)
- edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne, st. stacjonarne 1815+200 godzin praktyk pedagogicznych; st. niestacjonarne 1295+200 godzin praktyk pedagogicznych
- pedagogika resocjalizacyjna z elementami profilaktyki i opieki – st. stacjonarne 1815+200 godzin praktyk pedagogicznych; st. niestacjonarne 1290+200 godzin praktyk pedagogicznych
- wspieranie i pielęgnacja osoby starszej i niepełnosprawnej, st. stacjonarne 1815+200 godzin praktyk pedagogicznych; st. niestacjonarne 1290+200 godzin praktyk pedagogicznych (moduł do wyboru - komunikacja w języku

angielskim/niemieckim/hiszpańskim z osobami starszymi i niepełnosprawnymi, st. stacjonarne 275 godzin; st. niestacjonarne 185 godzin)

Obecnie nie zostały uruchomiane, lecz są w ofercie specjalności: edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne oraz wspieranie i pielęgnacja osoby starszej i niepełnosprawnej.

Nie ma zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów/modułów kształcenia przyjętej w planie studiów. Przedmioty specjalnościowe zostały tak zaplanowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór nie mniej niż 30% zajęć w trakcie procesu kształcenia. Niniejsza sytuacja powiązana jest z możliwością wyboru przez studenta określonej specjalności, gdyż rekrutacja odbywa się na kierunek. Podział na specjalności według wyboru studentów dokonuje się po pierwszym semestrze studiów. W czwartym semestrze natomiast studenci dokonują wyboru seminarium dyplomowego, a chętni także modułu dodatkowego. Przedmioty wpisane w moduł dodatkowy obejmują łącznie dodatkowych 30 punktów ECTS i są realizowane w IV, V i VI semestrze studiów. Układ przedmiotów w planie studiów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznie kształtować kompetencje społeczne studentów.

Analizując programy studiów poszczególnych specjalności wrocławskiej Uczelni realizowanych na 1 i 2 roku studiów I stopnia, należy stwierdzić, iż prawidłowo jak już wspomniano wyżej dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu właściwego poziomu kwalifikacji. W przypadku specjalności nauczycielskiej – edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna brane są pod uwagę i realizowane postanowienia wynikające z Rozporządzenia z dn. 17.01.2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2012 r. poz. 131). Plany studiów na studiach niestacjonarnych przewidują taki sam zakres treści programowych oraz osiągnięcie tych samych efektów, jak na studiach stacjonarnych, zapewniając studentom studiów niestacjonarnych ponad 60% liczby godzin programu studiów stacjonarnych.

W kontekście konstruowania planów i programów studiów w formule KRK od roku akademickiego 2012/2013 warto zwrócić uwagę na fakt, który według Zespołu Oceniającego PKA może budzić przynajmniej zastanowienie. Programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych tych samych specjalności różnią się od siebie. Nie idzie tu oczywiście o wycenę godzinową określonych przedmiotów, bo to jest sytuacja dopuszczalna i powszechnie praktykowana, ale przykładowo na specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna (cykl 2013/2014-2015/2016) w planie st. stacjonarnych znajduje się przedmiot – wychowanie fizyczne, a na st. niestacjonarnych – promocja zdrowia i kultury fizycznej. Jest to jednak dopuszczalne i zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445), (§5.1. program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa: ... 10) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego). Obydwa przedmioty wycenione są na 2 pkt. ECTS i jak wynika z sylabusów przedmiotowych zakładają do realizacji identyczne efekty kształcenia - K_W05, K_W15, K_U02, K_U09, K_K01, K_K07. Niniejsza sytuacja jest zgodna z §4.4. Rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów, gdzie czytamy, że: „Jednostka organizacyjna uczelni prowadząca na danym kierunku studia stacjonarne i niestacjonarne zapewnia w obu tych formach uzyskanie takich samych efektów kształcenia.”

Uczelnia przed rozpoczęciem cyklu kształcenia przyjmuje Uchwałą Senatu plany i programy studiów wszystkich specjalności znajdujących się w ofercie rekrutacyjnej. I tak przykładowo: Uchwała Nr 39/11 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 31 maja 2011 r. w sprawie zatwierdzenia planów i programów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Pedagogika, na specjalności Poradnictwo zawodowe i doradztwo personalne oraz Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne dla studentów przyjętych na pierwszy rok studiów od dnia 1 października 2011 roku; Uchwała Nr 49/11 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 31 maja 2011 r. w sprawie zatwierdzenia planów i programów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Pedagogika, na specjalności Animacja kultury z arteterapią dla studentów przyjętych na pierwszy rok studiów od dnia 1 października 2011 roku; Uchwała Nr 75/12 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia planów i programów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Pedagogika, na specjalności Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne dla studentów przyjętych na pierwszy rok studiów od dnia 1 października 2012 roku w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku; Uchwała Nr 76/12 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia planów i programów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Pedagogika, na specjalności Pedagogika resocjalizacyjna z elementami profilaktyki i opieki dla studentów przyjętych na pierwszy rok studiów od dnia 1 października 2012 roku w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku; Uchwała Nr 82/13 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia planów i programów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Pedagogika, na specjalności Wspieranie i pielęgnacja osób starszych i niepełnosprawnych dla studentów, którzy rozpoczynają kształcenie w roku akademickim 2013/2014 w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku.

Studenckie praktyki zawodowe są integralną częścią kształcenia studentów we włocławskiej Uczelni, nadane są im punkty ECTS, a w sporządzonych do nich sylabusach rozpisane są założone efekty kształcenia. PWSZ opracowała przejrzyste zasady realizacji praktyk studenckich zawarte z regulaminie praktyk (Zarządzenie Nr 7/10 Rektora PWSZ we Włocławku z dnia 19 stycznia 2010 roku w sprawie Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych; Zarządzenie Nr 83/10 Rektora PWSZ we Włocławku z dnia 1 października 2010 roku zmieniające zarządzenie w sprawie Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych - aktualny dla studentów roku 2 i 3 w r. ak. 2012/2013; Zarządzenie Nr 107/12 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie wprowadzenie Regulaminu Praktyk w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku - oraz załącznik do niego w postaci m. in. dziennika praktyk, arkusza obserwacji, czy arkusza opinii o praktyce pedagogicznej odbytej przez studenta/słuchacza.) W Uczelni funkcjonuje również Zarządzenie Nr 118/13 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 19 listopada 2013 roku w sprawie określenia warunków zwalniania studentów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz słuchaczy studiów podyplomowych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku z obowiązku odbycia praktyki zawodowej [zgodnie z tym Zarządzeniem - studenci PWSZ mogą starać się o zwolnienie z obowiązku odbywania studenckiej praktyki zawodowej, jeżeli pracują zawodowo zgodnie z kierunkiem kształcenia, a charakter wykonywanej pracy zawodowej pozwala osiągnąć zakładane efekty kształcenia]. W PWSZ funkcjonuje także Poradnik Praktyk Studenckich wydany w 2011 roku, w którym przybliża się szereg kwestii związanych z realizacją praktyk. Warto również wskazać, że studenci specjalności nauczycielskich realizują program modelowych praktyk pedagogicznych realizowany w ramach projektu „Dobra praktyka najlepszym nauczycielem” (Uchwała Nr 87/11 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia

06 grudnia 2011 roku w sprawie zatwierdzenia programu modelowych praktyk pedagogicznych realizowanego w ramach projektu „Dobra praktyka najlepszym nauczycielem”). Uczelnia ma podpisane szereg porozumień z różnymi placówkami o możliwość realizacji praktyk przez studentów. Przykładowe porozumienia: porozumienie dotyczące studenckich praktyk zawodowych zawarte w dniu 24 kwietnia 2008 r. między PWSZ we Włocławku a Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym we Włocławku; porozumienie z dnia 25.03.2013 r. między PWSZ a Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną we Włocławku; porozumienie z dnia 4 października 2011 r. między PWSZ a Zespołem Szkół Nr 11 we Włocławku; porozumienie z dnia 14 października 2011 r. między PWSZ a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie we Włocławku; porozumienie z dnia 9.01.2009 między PWSZ a Przedszkolem Publicznym nr 19 „Bajka” we Włocławku. Doprecyzowując zagadnienie praktyk studenckich należy wskazać, że Uczelnia opracowała osobne programy praktyk dla każdej specjalności realizowanej na kierunku pedagogika, zapewniając równocześnie odpowiedni do danej specjalizacji dobór placówek odbywania praktyk, co gwarantuje też realizację zakładanych celów i efektów kształcenia. Każda z realizowanych praktyk podlega ścisłej kontroli ze strony Uczelni poprzez wyznaczonych do tego celu opiekunów praktyk, którzy kontrolując ich przebieg i zaliczając je w oparciu o stopień wykonania zaleconych zadań, weryfikują zarazem na ile student nabył określoną wiedzę, umiejętności praktyczne i kompetencje.

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS są zgodne z wymaganiami zawartymi w Ustawie z dn. 27.07.2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), Rozporządzeniu MNiSW z dn. 5.10.2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) oraz Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187). We włocławskiej Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej liczba punktów ECTS przewidziana na rok akademicki wynosi nie mniej niż 60. Tak, by w całym cyklu kształcenia student mógł uzyskać nie mniej niż 180 punktów. Student może zdobyć, jak już zaznaczono wyżej, dodatkowe 30 pkt. realizując wybrany przez siebie dodatkowy moduł kształcenia z tych zaproponowanych przez Uczelnię. System ECTS obowiązuje na obydwu formach i stopniach studiów, a punkty ECTS mają odzwierciedlać nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych w programie studiów kierunku pedagogika efektów kształcenia, przy czym jednemu punktowi ECTS odpowiada 25-30 godzin pracy przeciętnego studenta, zarówno z udziałem nauczyciela akademickiego jak i samodzielnej, w różnych formach, takich jak: samodzielne przygotowywanie się do egzaminu; samodzielna lektura, przygotowanie i prezentacja projektu; przygotowywanie się do zajęć; przygotowywanie prezentacji. Z analizy sylabusów wynika, że Uczelnia przyjęła przelicznik - 1 pkt. ECTS to 25 godzin, i ta zasada jest wspólna dla obydwu form studiów – stacjonarnej i niestacjonarnej.

Osobą odpowiedzialną za właściwą realizację działań związanych z systemem ECTS na każdym kierunku studiów w PWSZ we Włocławku jest jeden z pracowników właściwego zakładu wyznaczony na kierunkowego koordynatora ECTS. Takiego koordynatora powołano Zarządzeniem Rektora PWSZ Nr 89/13 z dnia 21 października 2013 roku w sprawie powołania Koordynatora ECTS na kierunku Pedagogika w Instytucie Humanistycznym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku. Wszyscy kierunkowi koordynatorzy ECTS stanowią uczelniany zespół, którego zadaniem jest realizacja prac związanych z systemem ECTS w PWSZ. Nad ich całokształtem nadzór sprawuje powołany przez Rektora dnia 22 maja 2012 r. uczelniany koordynator ECTS (Zarządzenie Nr 36/12 Rektora Państwowej Wyższej

Szkoły Zawodowej we Włocławku z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie powołania Uczelnianego Koordynatora ECTS w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku.

Odnosząc się do kwestii organizacji procesu kształcenia realizowanego na kierunku pedagogika (profil praktyczny) w PWSZ we Włocławku, należy wyraźnie podkreślić, iż pozwala ona i daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Kształcenie na kierunku pedagogika I stopnia w wizytowanej Uczelni realizowane jest studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Zajęcia dydaktyczne zgodnie z Zarządzeniem Nr 43/13 Rektora PWSZ we Włocławku z dnia 6 maja 2013 roku w sprawie ustalenia organizacji roku akademickiego 2013/2014 w PWSZ, odbywają się na studiach stacjonarnych się od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-19.50, natomiast na studiach niestacjonarnych - piątek - niedziela - również w godzinach 8.00-19.50. Zjazdy powinny odbywać się co dwa tygodnie. W roku ak. 2013/2014 dla 3 roku pedagogiki – edukacja wczesnoszkolna... zaplanowano 11 zjazdów.

Uczelnia podejmuje także działania celem umożliwienia indywidualizacji procesu kształcenia studentom kierunku pedagogika. Reguluje to m.in. Regulamin Studiów (Uchwała Nr 22/12 Senatu PWSZ we Włocławku z dnia 27 marca 2012 roku w sprawie Regulaminu studiów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku), gdzie w §17-18 określono indywidualny tok studiów oraz indywidualną organizację studiów. W §17.1. czytamy „Według indywidualnego toku studiów mogą studiować studenci, którzy ukończyli co najmniej pierwszy rok studiów i uzyskali średnią ocen co najmniej 4,75.” Do dnia wizytacji żaden ze studentów PWSZ nie studiował według indywidualnego toku studiów. Są natomiast studenci studiujący według indywidualnej organizacji studiów (r. ak. 2011/2012 – 25 osób; r. ak. 2012/2013 – 23 osoby; r. ak. 2013/2014 – 9 osób – dane z dnia wizytacji). Indywidualną organizację studiów Rektor może przyznać studentowi, na jego wniosek, w szczególnie uzasadnionych przypadkach i dotyczy to studentów: samotnie wychowujących dzieci; pełniących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi; niepełnosprawnych lub chorych na chorobę przewlekłą, utrudniającą odbywanie studiów w normalnym trybie; odbywających część studiów w uczelniach krajowych lub zagranicznych; będących parlamentarzystami lub radnymi organów samorządowych; członków sportowej kadry narodowej; studiujących na dwóch lub więcej kierunkach studiów, specjalnościach lub specjalizacjach; studiujących wybrane przedmioty na innych kierunkach studiów lub specjalnościach; uczestniczących w pracach badawczych; znajdujących się według rektora w innej sytuacji życiowej, uzasadniającej przyjęcie wobec nich takiego rozwiązania.

Indywidualizacja procesu kształcenia we włocławskiej Uczelni dotyczy także studentów niepełnosprawnych, którzy w Uczelni posiadają swojego pełnomocnika - Pełnomocnik ds. studentów niepełnosprawnych. Uczelnia kwestie związane z funkcjonowaniem na Uczelni osób z niepełnosprawnością zawiera w Regulaminie Studiów oraz w Zarządzeniu nr 85/12 Rektora PWSZ z dnia 26 września 2012 r. w sprawie wprowadzenia od roku akademickiego 2012/2013 Regulaminu dofinansowania zadań związanych ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku (Zarządzenie nr 17/13 Rektora PWSZ z dnia 27 lutego 2013 r. w sprawie zmian w Regulaminie dofinansowania zadań związanych ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku). Regulamin studiów (§14) określa zasady odbywania studiów przez osoby niepełnosprawne: formy zaliczeń, kolokwii, egzaminów oraz czas ich trwania muszą być dostosowane do indywidualnych możliwości niepełnosprawnego; w razie uzasadnionej

potrzeby, na wniosek studenta niepełnosprawnego, nauczyciel może dostosować do niego wymagania dydaktyczne; zajęcia powinny być organizowane, w miarę możliwości w Uczelni, w salach dydaktycznych łatwo dostępnych dla studentów niepełnosprawnych i dostosowanych do ich rodzaju niepełnosprawności; w przypadku zajęć obowiązkowych poza Uczelnią student niepełnosprawny może je odbywać w sposób indywidualny po uprzednim uzgodnieniu terminu i czasu trwania; studentowi niesłyszącemu lub słabo słyszącemu może na zajęciach towarzyszyć tłumacz języka migowego po uprzednim wyrażeniu zgody przez prowadzącego; student niepełnosprawny ma prawo wyboru dyscypliny sportowej realizowanej w ramach zajęć z wychowania fizycznego odpowiednio dobranej do jego możliwości oraz spośród dyscyplin zaoferowanych przez uczelnię; student niepełnosprawny, po wyrażeniu zgody przez prowadzącego, może korzystać ze środków dydaktycznych ułatwiających mu realizację zajęć – komputer, dyktafon, iPhone i inne środki ułatwiające studiowanie.

Uczelnia wdrożyła również Regulamin przyznawania wsparcia oraz dysponowania środkami dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom z niepełnosprawnością warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

Uczelnia nie uczestniczy w programie MOST, czyli wymianie międzyuczelnianej studentów w ramach polskich uczelni, ale istnieje możliwość udziału w wymianie studenckiej w ramach programu ERASMUS, z którego dotychczas skorzystało niewielu studentów, bo tylko dwóch z nich wyjechało w ramach programu (r. ak. 2012/2013).

W opinii studentów program studiów oraz formy prowadzenia zajęć dydaktycznych umożliwiają osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia. Studenci mają świadomość, jakie umiejętności powinni posiadać po ukończeniu ocenianego kierunku. Są zaznajomieni z aktualnymi trendami i wymaganiami rynku pracy i w ich opinii, realizowany program kształcenia pozwala spełnić te wymagania. Zajęcia dydaktyczne na kierunku Pedagogika realizowane są w formie wykładów, ćwiczeń audytoryjnych i laboratoryjnych, seminariów, lektoratów i warsztatów. Ponadto studenci mogą także uczestniczyć w regularnych konsultacjach z pracownikami dydaktycznymi prowadzącymi zajęcia w formie bezpośrednich spotkań lub wykorzystując do tego celu platformę zdalnego nauczania „MOODLE”.

Studenci pozytywnie ocenili określenie nakładu pracy potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Służą temu również w ich opinii opisane już wcześniej zasady odbywania praktyk, a także zagwarantowana regulaminem możliwość ubiegania się o indywidualny tok studiów oraz o indywidualną organizację studiów.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Koncepcja studiów na kierunku pedagogika w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku jest wewnętrznie spójna, a treści programowe zamieszczone w sylabusach przedmiotowych są właściwie skorelowane z zakładanymi efektami kształcenia. Odpowiednio przypisano formy zajęć przedmiotom/modułom kształcenia zakładając formy aktywne w przypadku przedmiotów w większym stopniu nastawionych na kształtowanie umiejętności praktycznych m.in. w przedmiotach/modułach specjalnościowych. Także w przypadku pozostałych bloków przedmiotowych włączane są formy aktywne w postaci przede wszystkim ćwiczeń, które nastawione są na samodzielną pracę studenta, studiowanie literatury oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych w Uczelni zajęć.

Ponieważ Uczelnia na kierunku pedagogika przyjęła profil praktyczny, to stara się i jest to widoczne w sylabusach zakładać takie formy i metody zajęć, by umożliwić studentowi osiągnięcie efektów kształcenia ze wszystkich trzech kategorii – wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Nauczyciele akademicy stosują różnorodność metod kształcenia aktywizujących studentów i wymagających ich zaangażowania w proces kształcenia. Warto tu wskazać, iż Uczelnia powołała do życia własne przedszkole akademickie, gdzie studenci przede wszystkim specjalności nauczycielskiej – edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej – mogą realizować praktyki studenckie i nabywać praktycznych umiejętności pracy z małym dzieckiem. Całość zajęć określonych w programie studiów dopełniają umiejętnie zaplanowane i realizowane praktyki studenckie.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego : w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W programach realizowanych w formule KRK w PWSZ we Włocławku prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu określonego poziomu kwalifikacji. Realizowany program kształcenia umożliwia, również w opinii studentów, osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia. Układ przedmiotów w planie studiów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznie kształtować kompetencje społeczne studentów.

Odnośząc się do kwestii studenckich praktyk, to są one integralną częścią kształcenia studentów we włocławskiej Uczelni, nadane są im punkty ECTS, a w sporządzonych do nich sylabusach rozpisane są założone efekty kształcenia. PWSZ opracowała przejrzyste zasady realizacji praktyk studenckich zawarte z regulaminie praktyk. Doprecyzowując zagadnienie praktyk studenckich należy wskazać, że Uczelnia opracowała osobne programy praktyk dla każdej specjalności realizowanej na kierunku pedagogika.

Uczelnia podejmuje także działania celem umożliwienia indywidualizacji procesu kształcenia studentom kierunku pedagogika.

2) Koncepcja studiów na kierunku pedagogika w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku jest wewnętrznie spójna, a treści programowe zamieszczone w sylabusach przedmiotowych są właściwie skorelowane z zakładanymi efektami kształcenia. Odpowiednio przypisano formy zajęć przedmiotom/modułom kształcenia zakładając formy aktywne w przypadku kształtowania w większym stopniu umiejętności m.in. w przedmiotach/modułach specjalnościowych. Także w przypadku pozostałych bloków przedmiotowych włączane są formy aktywne w postaci przede wszystkim ćwiczeń, które nastawione są na samodzielną pracę studenta, studiowanie literatury oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych w Uczelni zajęć.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Uczelnia na wizytowanym kierunku zatrudnia w sumie 56 nauczycieli, w tym 11 w ramach minimum kadrowego, a 45 w ramach umowy o pracę, bądź umowy zlecenia. Posiadane przez nich kwalifikacje formalne, a także przedstawiony dorobek naukowy lub praktyczny zasadniczo obejmuje obszar nauk humanistycznych i społecznych. Przydzielone im zajęcia dydaktyczne zgodne są z posiadanymi kwalifikacjami formalnymi i prezentowanym dorobkiem naukowym lub praktycznym. Szczegółowa analiza przedstawionych ankiet CV poszczególnych nauczycieli pozwala na sformułowania pozytywnej oceny co do ich przydatności dla realizowanego programu kształcenia i dla osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia-

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Po dokonanej pod względem formalnym analizie akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1 powyższego rozporządzenia (do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania oraz umowy o pracę § 13 ust. 3 (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra).*

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o

szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajdują swoje odzwierciedlenie w analizowanej dokumentacji osobowej, w załączonych świadectwach pracy oraz w rozmaitych dokumentach potwierdzających nabyte kwalifikacje i kompetencje praktyczne, co tym samym potwierdza ich przygotowanie praktyczne.

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 11 osób, z czego 4 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 7 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora. Podczas analizy minimum kadrowego stwierdzono, że jeden nauczycieli akademickim ze stopniem naukowym doktora habilitowanego wyraził trzy razy zgodę na wliczenie do minimum kadrowego, wobec powyższego nie spełnia wymogu określonego w art. 112 a ust. 2 Ustawo Prawo o Szkolnictwie Wyższym i nie można go wliczyć do minimum na kierunku „pedagogika” prowadzonym w PWSZ we Włocławku. Szczegółowe informacje dotyczące powyższej osoby zawarte są w załączniku nr 5. Powyższy fakt nie narusza jednak warunku spełnienia przez Uczelnię minimum kadrowego na wizytownym kierunku studiów, bowiem spośród przedstawionych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich można zaliczyć 3 profesorów i doktorów habilitowanych oraz 7 doktorów. Tym samym Uczelnia spełnia w tym względzie wymagania określone w Rozporządzeniu MNiSzW z 5 października 2011 r. (DU 2011, nr 243, poz. 1445)

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi 1:34.

Należy też z zadowoleniem przyjąć też fakt, że zdecydowana większość spośród nauczycieli zaliczonych do minimum kadrowego jest zatrudniona w Uczelni od wielu lat i traktuje to zatrudnienie jako pierwsze miejsce pracy, co niewątpliwi świadczy o stabilności tej kadry.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Wizytowana jednostka prowadzi politykę kadrową zgodnie ze Statutem Uczelni oraz Uchwałą Senatu nr 3/13 z 15 stycznia 2013 r. podjętą w sprawie Polityki zatrudnienia PWSZ we Włocławku w latach 2013- 2020. Jej celem jest podjęcie działań na rzecz stabilizacji zasobów kadrowych Uczelni, w tym zwłaszcza wśród kadry stanowiącej minimum kadrowe, przy równoczesnym stopniowym pozyskiwaniu i rozwoju własnej kadry naukowo – dydaktycznej, na stałe związanej z Uczelnią i traktującej w niej zatrudnienia jako podstawowe miejsce pracy. Zgodnie z podjętymi postanowieniami, w ostatnim okresie czasu dokonano zasadniczych zmian w zasobach kadrowych Zakładu Pedagogiki, zatrudniając w drodze konkursu 1 profesora, 1 doktora habilitowanego i 3 doktorów oraz 2 magistrów pedagogiki. Wizytowana jednostka w ramach prowadzonej polityki kadrowej stwarza cały szereg zachęt wobec zatrudnionych doktorów do podejmowania wysiłku i starań o kolejne awanse naukowe.

W trakcie spotkania zespołu oceniającego z kadrami nauczającymi uczestnicy wyrazili pozytywną ocenę warunków pracy dydaktycznej, stworzonych przez uczelnię. Zwrócili uwagę na dobrą infrastrukturę i jej wyposażenie w sprzęt wspomagający kształcenie wskazując na znaczenie tych czynników dla jakości pracy. Wyrazili też pozytywną ocenę organizacji procesu dydaktycznego. Pozytywnie ocenili panującą w uczelni atmosferę i relacje z jej władzami oraz władzami Instytutu Humanistycznego, w ramach którego funkcjonuje Zakład Pedagogiki.

W trakcie spotkania sporo uwagi poświęcono roli uczelni w lokalnym środowisku. Spełnia ona istotną rolę edukacyjną i kulturotwórczą. Umożliwia przede wszystkim młodzieży pochodzącej z miasta i okolic uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły wyższej, a wraz z nim uprawnień zawodowych. Ponadto uczelnia wytworzyła sieć powiązań z lokalnymi placówkami korzystnie przyczyniając się do jakości ich pracy oraz rozwoju. Uczelnia uruchomiła własne przedszkole, które spełnia funkcję placówki ćwiczeń. W planach jest uruchomienie szkoły podstawowej. Uzyskane doświadczenia pozwalają – zdaniem kadry nauczającej – optymistycznie prognozować rozwój studiów pedagogicznych w Uczelni. Cieszą się one sporą popularnością.

Uczestnicy spotkania pozytywnie ocenili też stwarzane w uczelni warunki do rozwoju naukowego. Nauczyciele akademicki mają możliwość udziału w konferencjach, a także publikowania w sprawnie działającym wydawnictwie. Zwrócono przy tym uwagę, że Uczelnia winna jeszcze baczniejszą uwagę zwrócić na potrzebę finansowania badań prowadzonych głównie na potrzeby środowiska lokalnego i regionalnego.

Spotkanie wykazało silną identyfikację kadry nauczającej z uczelnią.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ : w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba i kwalifikacje zatrudnianych nauczycieli akademickich w pełni służy realizacji przyjętych programów kształcenia i osiągania zakładanych efektów kształcenia, w tym również przygotowaniu praktycznemu studentów.

2) Zgłoszona do minimum kadrowego liczba nauczycieli akademickich oraz posiadane przez nich kwalifikacje formalne i naukowe oraz praktyczne z naddatkiem odpowiadają realizowanemu programowi kształcenia i zakładanym w tym względzie efektom.

3) Prowadzona przez Uczelnię polityka kadrowa z powodzeniem zmierza ku stabilizacji zatrudnianej kadry, a także dobrze sprzyja jej dalszemu rozwojowi.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Wszystkie obiekty państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku stanowią jej własność. Ulokowane są one w trzech punktach: ul. 3 Maja; ul. Mechaników; ul. Obrońców Wisły 1920 r. Część z nich została zmodernizowana i dostosowana do potrzeb funkcjonowania szkoły wyższej, część zaś wybudowana od podstaw.

W budynku przy ul. Obrońców Wisły 1920 r. znajduje się akademik oraz sala gimnastyczna i inne pomieszczenia do zajęć sportowych.

Zajęcia w wizytowanej jednostce odbywają się w dobrych warunkach lokalowych. Pomieszczenia dydaktyczne wyposażono w oprzyrządowanie wspomagające kształcenie: projektory, telewizory, odtwarzacze, ekrany, nagłośnienia itp. Studenci mają do dyspozycji 4 pracownie komputerowe: dwie z 16 stanowiskami oraz dwie pozostałe: 15 i 14 stanowisk, a także – co szczególnie istotne w związku z kształceniem nauczycieli edukacji początkowej – pracownie oraz laboratoria; np. pracownie muzyczna, gier i zabaw, Pracownia literacko-językowa, pracownia plastyczno-techniczna, pracownia matematyczno-środowiskowa. Są także odpowiednio wyposażone sale służące nauczaniu języków obcych. Uczelnia posiada dostęp do szerokopasmowej sieci internetowej. Bazę materialną uczelni uzupełniają placówki, z którymi uczelnia współpracuje w ramach programu praktyk. Są to szkoły i przedszkola oraz inne placówki wychowawcze. Ich profil w pełni odpowiada prowadzonemu profilowi studiów. Ponadto Uczelnia prowadzi własne przedszkole, które stanowi równocześnie placówkę ćwiczeniową dla studentów pedagogiki realizujących specjalność w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej

Wszystkie udostępniane studentom stanowiska komputerowe są podłączone do Internetu.

Obiekty włocławskiej PWSZ są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (windy i podjazdy). Studenci mają do dyspozycji bar oraz automaty z napojami. I artykułami spożywczymi.

Uczelniana biblioteka funkcjonuje w dobrych warunkach lokalowych. W wypożyczalni znajduje się 12 stanowisk komputerowych. Część z nich umożliwia dostęp do komputerowego katalogu. W czytelni rozmieszczono 25 stanowisk czytelniczych. Cały księgozbiór uczelnianej biblioteki obejmuje ok. 30 000 woluminów. Zbiory przydatne dla studentów pedagogiki obejmują ok. 3 500 woluminów. Obejmują obok pozycji podręcznikowych, monografie oraz liczne opracowania metodyczne, co jest ważne ze względu na praktyczny profil kształcenia. Biblioteka włocławskiej PWSZ prowadzi prenumeratę licznych czasopism przydatnych dla studentów pedagogiki. Uwagę zwraca

zestaw czasopism prenumerowanych w ramach projektu unijnego „Dobra praktyka najlepszym nauczycielem”. Księgozbiór jest systematycznie uzupełniany. Ważną rolę pod tym względem spełniają wykładowcy, którzy zgłaszają zapotrzebowanie na nowe zakupy. Przy bibliotece działa rada biblioteczna. Biblioteka prowadzi współpracę z kilkoma bibliotekami okolicznymi. Ma także podpisane porozumienia z innymi uczelnianymi bibliotekami – głównie z UMK. Obsługa biblioteki obejmuje 4,5 etatu. Działa w niej Zintegrowany System Zarządzania Biblioteką SOWA. Czytelnicy mają dostęp do zasobów przez katalog na stronie internetowej uczelni. Biblioteka umożliwia dostęp do baz zasobów elektronicznych; m. in. do bazy EBSCO dostępnej w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki i do Czytelni on-lite IBUK. W bibliotece znajdują się udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo (podjazd). Brak natomiast udogodnień dla osób z innymi niepełnosprawnościami.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia dysponuje bazą dobrze dostosowaną do potrzeb prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „pedagogika” i wyposażoną w sprzęt wspomagający kształcenie. Studia są prowadzone w dobrych warunkach lokalowych. Obiekty są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Miejsca praktyk są adekwatne do kierunku i profilu studiów. Uczelniana biblioteka funkcjonuje w dobrych warunkach lokalowych, jest wyposażona w sprzęt komputerowy umożliwiający łatwy dostęp do zbiorów własnych i obcych, współpracuje z innymi bibliotekami. Jej zasoby są adekwatne do potrzeb studiów pedagogicznych, posiada ułatwienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Wizytowana Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa jako Uczelnia prowadząca studia I stopnia nie ma obowiązku prowadzenia badań naukowych. Pomimo to nauczyciele akademicy realizują indywidualne programy badawcze, których wyniki mogą publikować w uczelnianym wydawnictwie. Uczestniczą też w wymianie naukowej, a także uczestniczą w licznych konferencjach naukowych. Studenci działają w Kole Naukowym Młodych Pedagogów, które odnotowało sukces w postaci zorganizowanej konferencji naukowej. Uczelnia zorganizowała kilka konferencji naukowych dotyczących problematyki pedagogicznej. W ramach programu ERASMUS kilku nauczycieli akademickich i studentów nawiązało kontakty z uczelniami w Hiszpanii i Litwie.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia która prowadzi studia pierwszego stopnia nie ma obowiązku prowadzenia badań naukowych. Jednak indywidualni nauczyciele akademicy prowadzą badania własne i uczestniczą w licznych konferencjach naukowych. W Uczelni działa Studenckie Koło Naukowe Młodych Pedagogów

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Warunki i tryb rekrutacji w roku akademickim 2013/2014 przyjęte zostały Uchwałą Senatu Nr 37/12 z dnia 8 maja 2012 r. i dotyczą wszystkich kierunków prowadzonych w Uczelni. Postępowanie kwalifikacyjne ma charakter konkursowy, w którym kandydat otrzymuje punkty za przedmioty z egzaminu maturalnego, egzaminu dojrzałości lub międzynarodowej matury. Jako przedmioty kierunkowe na studia pedagogiczne ustalono: język polski, historię, biologię, wiedzę o społeczeństwie. Studenci pozytywnie oceniają zasady rekrutacji, które nie dyskryminują żadną z grup kandydatów.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

W opinii studentów Uczelnia zapewnia właściwe warunki wspierania procesu uczenia się. System oceny osiągnięć dydaktycznych studentów zawiera wystandaryzowane wymagania. Szczegółowy program nauczania w formie sylabusów oraz zasady zaliczenia przedmiotu i wymagania egzaminacyjne są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Studenci pozytywnie ocenili przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen. Zgodnie z Regulaminem studiów studenci mają prawo do egzaminu komisyjnego.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Uczelnia prowadzi wymianę międzynarodową w ramach programu Erasmus. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość wyjazdu na Litwę, w roku akademickim 2012/2013 z możliwości tej skorzystało 2 studentów. Podczas spotkania z ZO PKA, studenci wskazali, iż tak niska liczba osób korzystających z mobilności jest wynikiem mało atrakcyjnej oferty dostępnej na Uczelni. Uczelnia nie prowadzi wymiany krajowej.

Stopień wiedzy o systemie ECTS kształtuje się wśród studentów na odpowiednim poziomie. Obecni na spotkaniu z ZO PKA wskazali, iż mają świadomość, jakie znaczenie mają punkty ECTS w ich procesie kształcenia, jednakże wykorzystują je tylko do etapowego zaliczania cyklu kształcenia.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

System opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami wizytowanego kierunku należy ocenić pozytywnie. Nauczyciele akademicki jak i pracownicy administracyjni są oceniani przez studentów bardzo dobrze. Opieka dydaktyczna sprawowana jest przez nauczycieli akademickich, obejmuje między innymi monitorowanie osiągnięć studentów oraz udzielanie niezbędnego wsparcia w procesie kształcenia. Konsultacje prowadzących są dostosowane do potrzeb studentów. Studenci mają również możliwość kontaktu telefonicznego lub drogą mailową z nauczycielami akademickimi. Władze Uczelni mają wyznaczone terminy, przeznaczone na przyjmowanie studentów.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili, iż prowadzący są zawsze dobrze przygotowani do zajęć, a ich indywidualne podejście do studenta pozwala na efektywne nabywanie efektów kształcenia. Zasady dyplomowania są znane studentom, uważają, iż są one przejrzyste i zrozumiałe. Studenci dokonują wyboru promotora spośród opiekunów prac dyplomowych przypisanych do specjalności. Tematy prac dyplomowych są proponowane przez promotora. Studenci mają możliwość zgłoszenia autorskich tematów prac dyplomowych, które są uwzględniane pod warunkiem zgodności z zakładanymi efektami kształcenia. Studenci pozytywnie ocenili materiały zalecane przez nauczycieli akademickich w kontekście ich przydatności do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Studenci pozytywnie ocenili kompletność informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów i zalecanych materiałów oraz wskazali, iż są one przydatne w procesie uczenia się i realizowania zakładanych efektów kształcenia.

Godziny otwarcia dziekanatu oraz jakość obsługi studenci ocenili bardzo pozytywnie, co przekłada się na efektywne załatwianie bieżących spraw. Przepływ informacji między studentami a kadrą oraz administracją studenci ocenili pozytywnie.

Mechanizmami motywującymi studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia są stypendium rektora, nagroda i wyróżnienie rektora oraz nagrody fundowane przez instytucje. W opinii studentów mechanizmy motywujące spełniają swoją rolę w wystarczającym stopniu, motywując ich do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia.

Uczelnia wdrożyła prawidłowo funkcjonujący system pomocy materialnej. System przyznawania świadczeń pomocy materialnej opiera się na wprowadzonym Zarządzeniem Nr 19/12 z dnia 10 kwietnia 2012 r. Regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów PWSZ we Włocławku, zmienionym Zarządzeniem nr 55/13 z dnia 24 czerwca 2013 r. Zgodnie z Regulaminem studenci mają prawo ubiegać się o wszystkie świadczenia przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Świadczenia przyznawane są przez Komisję Stypendialną bądź Odwoławczą Komisję Stypendialną. Wydawane decyzje stypendialne spełniają wymogi art. 107 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Podczas spotkania z ZO PKA przedstawiciele Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego wskazali, iż rozdział środków finansowych przeznaczonych na świadczenia pomocy materialnej jest dokonywany w porozumieniu z Radą Samorządu Studenckiego, co jest zgodne z art. 174 ust. 2 ustawy.

Studenci są zaznajomieni z obowiązującym w Uczelni systemem pomocy materialnej, jako źródło wiedzy, wskazali Regulamin oraz komunikaty dostępne na stronie internetowej.

Rozwój kulturowy i społeczny studentów możliwy jest poprzez funkcjonowanie Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego. Głównym obszarem działania Samorządu są kwestie socjalne

oraz organizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym. Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie materialne niezbędne do funkcjonowania struktur samorządności studenckiej.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili kontakt z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia i władzami oraz wskazali na odpowiednie przygotowanie merytoryczne wykładowców. Studenci wskazali na sprawne działanie dziekanatu oraz podkreślili duże kompetencje i kulturę osobistą pracowników.

W opinii studentów, Uczelnia stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów na każdym etapie kształcenia. System ten jest powszechnie dostępny.

Studenci zgłosili jednak szczegółowe uwagi. Wskazali, iż na przedmiocie Muzyka brakuje im zajęć praktycznych, natomiast duży nacisk położony jest na wiedzę teoretyczną. W ich opinii przedstawiane treści w dużej mierze są nieprzystosowane do wykonywanego przez nich w przyszłości zawodu (praca z dziećmi), a zagadnienia nie odpowiadają praktycznemu profilowi wizytowanego kierunku. Dodatkowo studenci wskazali, iż proces zapisu przez system USOS na lektorat nie spełnia ich oczekiwań. Zapisy zaczynają się określonego dnia, o określonej godzinie. Każdy język obcy posiada określoną pulę miejsc, natomiast po wyczerpaniu się limitu miejsc studenci zmuszeni są zapisać się na inny, niechciany język obcy. Na wizytowanym kierunku występuje zwiększone zapotrzebowanie na lektorat z języka angielskiego. Studenci dotychczas nikomu nie zgłaszali wyżej opisanego problemu.

Studenci pozytywnie ocenili rozstrzyganie skarg i rozpatrywanie wniosków. Wnioski rozpatrywane są bez zbędnej zwłoki i zgodnie z oczekiwaniami studentów. Studenci zgłaszają wnioski do prorektora ds. nauczania i studentów lub kierownika Zakładu Pedagogiki w zależności od materii sprawy.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Rekrutacja na wizytowanym kierunku ma charakter konkursowy. Zasady i procedury rekrutacji są przejrzyste i zapewniają właściwą selekcję kandydatów.**
- 2) Zasady oceny osiągnięć dydaktycznych studentów są znane od początku trwania zajęć dydaktycznych. Są one konsekwentnie egzekwowane przez wykładowców. System oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty oraz obiektywny, co spotyka się z ich w pełni akceptującą oceną.**
- 3) Uczelnia umożliwia uczestnictwo w wymianie międzynarodowej, jednakże nie posiada atrakcyjnej oferty w opinii studentów.**
- 4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej w pełni sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.**

- 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.**

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku pod nazwą „System Zarządzania Jakości i Kontroli Jakości Kształcenia” (Uchwała nr 35/12 Senatu z dnia 8 maja 2012 r.). Celem tego systemu jest ciągle doskonalenie procesów odpowiadających za tworzenie oraz realizację oferty edukacyjnej tak, aby spełniała kryteria prawne, oczekiwania regionalnego rynku pracy, dążenia i oczekiwania studentów, była zgodna z kryteriami wynikającymi z Procesu Bolońskiego oraz kryteriami innych zewnętrznych jednostek akredytujących Uczelnię. Celem systemu jest również zapewnienie odpowiedniej efektywności procesu kształcenia wynikającej z wprowadzenia Krajowych Ram Kwalifikacji.

System Zarządzania Jakością i Kontroli Jakości Kształcenia w PWSZ we Włocławku realizowany jest przez:

- Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia (powołana Zarządzeniem nr 101/12 Rektora z dnia 11 grudnia 2012 r. – zaktualizowane Zarządzeniem nr 16/13 Rektora z dnia 18 lutego 2013 r.)
- Instytutowe Komisję ds. Jakości Kształcenia (powołana Zarządzeniem nr 95/13 Rektora z dnia 18 listopada 2013 r.)
- Kierunkowych Koordynatorów ds. Wdrożenia Modelu Jakości Kształcenia (dla pedagogiki powołany Zarządzeniem nr 89/13 Rektora z dnia 21 października 2013 r.)
- Jednoosobowe organy zapewnienia jakości, do których zalicza się
 - Rektora
 - Dyrektora Instytutu
 - Kierownika Zakładu
 - Uczelnianego Koordynatora ECTS
 - Kierownika Działu Nauczania
 - Pracownika Biura Karier

W trakcie wizytacji Władze Uczelni przedstawiły Zespołowi Oceniającemu: Zarządzenie nr 110/12 Rektora z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad hospitowania zajęć dydaktycznych, Zarządzenie nr 109/12 Rektora z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie ustalenia zasad dokonywania okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz Zarządzenie nr 108/12 z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie określenia wzoru i trybu przeprowadzania anonimowej ankiety dla studentów/słuchaczy PWSZ we Włocławku.

Zarządzanie kierunkiem „pedagogika” we włocławskiej Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej jest związane ze strukturą organizacyjną uczelni. Studia pedagogiczne są ulokowane w Zakładzie Pedagogiki, który funkcjonuje w ramach Instytutu Humanistycznego. Poszczególne elementy działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia są klarownie rozłożone zgodnie ze strukturą organizacyjną uczelni. Kierunek „pedagogika” jest bezpośrednio zarządzany przez kierownika Zakładu Pedagogiki, który odpowiada za właściwy dobór kadry, nadzoruje realizację zakładanych efektów, ustala obsadę zajęć, kontroluje programy i ich zmiany, a także zmiany w zakresie prowadzonych specjalności. Jego praca jest nadzorowana przez dyrektora Instytutu Humanistycznego. Rozwiązania dotyczące zarządzania kierunkiem podlegają też zatwierdzeniu rektorat, a następnie przez senat. W uczelni działają Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia oraz instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia. Dzięki powiązaniu ze strukturą uczelni zarządzanie kierunkiem studiów opiera się na klarownej organizacji.

Zarządzanie kierunkiem „pedagogika” we włocławskiej PWSZ jest kompleksowe i obejmuje następujące etapy: (1)planowanie, (2)wdrażanie, (3)sprawdzanie, pomiar i ewaluacja, (4)działania naprawcze. Zakładane efekty kształcenia są weryfikowane przede wszystkim na podstawie egzaminów, zaliczeń ustnych lub pisemnych, testów, prezentacji, konspektów, projektów, esejów, obserwacji, prac plastycznych itp. Jak widać, narzędzia weryfikacji są zróżnicowane i dobrze dopasowane do praktycznego profilu kształcenia na kierunku „pedagogika”.

W Instytucie Humanistycznym weryfikację efektów kształcenia ujęto w system, który obejmuje: ramowy system oceny pracy studenta (m. in. sposoby weryfikacji efektów, sposoby i kryteria zaliczenia przedmiotu, analiza ich zgodności z tabelą efektów), ilościowe kryteria, które obejmują uzgodnione ilościowe kryteria oceny studenta i źródła weryfikacji efektów (m. in. archiwizowanie prac studentów, karty pytań sprawdzających efekty, protokoły egzaminów i zaliczeń, analizy stopnia osiągnięcia efektów). W wizytowanej jednostce opracowano dokument o nazwie „Sprawdzian efektów kształcenia”, który stanowi podstawę sumarycznej oceny stopnia osiągniętych efektów z konkretnego przedmiotu przez grupę studentów. Dokument obejmuje m. in. następujące pozycje: forma kontroli, weryfikowane efekty kształcenia, rozkład ocen, kryteria zaliczenia. Dzięki temu możliwe jest m. in. koordynowanie poziomu wymagań pomiędzy poszczególnymi przedmiotami.

Analizy dotyczące weryfikacji efektów są poddawane analizie i stanowią podstawę modyfikacji programowych. Działania te prowadzone są systematycznie, a uzyskane doświadczenia wskazują na to, że system sprzyja korzystnym zmianom w zakresie programów, a także koncepcji kształcenia.

- 2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

We wszystkich wskazanych wyżej strukturach i procedurach zapewnienia jakości kształcenia uczestniczą zarówno pracownicy, studenci oraz pośrednio częściowo interesariusze. Udział studentów wiąże zarówno z uczestnictwem przedstawicieli studenckich we wszystkich działających w Uczelni strukturach jakości kształcenia, jak i powszechnym udziałem studentów w opiniowaniu jakości prowadzonych zajęć oraz warunków studiowania. Ewaluacji procesu kształcenia służy anonimowa ankieta wypełniana przez studentów po zakończeniu każdego cyklu zajęć. Drogą ankietową bada się również poziom zadowolenia studentów ze studiowania oraz uzyskiwanych efektów kształcenia.

System zapewnienia jakości kształcenia w wizytowanej jednostce obejmuje ponadto „pedagogizację” młodych nauczycieli akademickich, hospitowanie zajęć (zgodnie z ustalonym regulaminem na podstawie opracowanego protokołu).

Udział interesariuszy zewnętrznych w systemie zapewnienia jakości kształcenia na obecnym etapie polega na współpracy Zakładu Pedagogiki z placówkami, w których studenci odbywają praktyki. Poprzez stały kontakt z nimi władze Instytutu zbierają opinie o poziomie przygotowania studentów do wykonywania konkretnych zadań praktycznych, które wykorzystywane są następnie do modyfikowania realizowanych programów nauczania.

Od marca 2012 r. działa w Uczelni system gromadzenia danych o absolwentach, który służy także gromadzeniu danych dotyczących jakości i przydatności realizowanej koncepcji kształcenia na rynku pracy.

Generalna ocena wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia we wrocławskiej PWSZ jest pozytywna. Uzyskane doświadczenia wskazują na jego przydatność, a także są podstawą planowanych modyfikacji.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+		+	+
umiejętności	+	+	+		+	+
kompetencje społeczne	+	+	+		+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1)Wizytowana jednostka zorganizowała system zapewnienia jakości kształcenia w sposób klarowny i w pełni dostosowała go do struktury organizacyjnej uczelni. Jest organizacyjnie umocowany wyodrębnionych jednostkach. Podział kompetencji dotyczących systemu jest

przejrzysty. System funkcjonuje systematycznie, a efekty jego działania są wykorzystywane do modyfikacji programowych, modyfikacji oferty edukacyjnej oraz do podnoszenia jakości kształcenia i warunków studiowania.

2) W system są zaangażowani pracownicy naukowo-dydaktyczni, studenci oraz w nieco mniejszym stopniu interesariusze zewnętrzni (placówki, w których organizowane są praktyki)

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		+			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		+			
3	program studiów		+			
4	zasoby kadrowe		+			
5	infrastruktura dydaktyczna		+			
6	prowadzenie badań naukowych ¹		nie dotyczy			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		+			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		+			

¹ Ocena obowiązkowa jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Przyjęta przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową we Włocławku koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika wpisuje się w pełni w misję u strategię Uczelni. Ambicją Uczelni jest uczynienie ze studiów pedagogicznych kierunku ściśle powiązanego z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy, reagującego na wszelkie jego potrzeby i gwarantującego wysoki poziom usług edukacyjnych. Przypisane wizytowanemu kierunkowi studiów cele i efekty kształcenia zostały dobrze zoperacjonalizowane i są spójne z ramami kwalifikacyjnymi studiów pedagogicznych. O przyjętej koncepcji kształcenia decyduje stabilna i zaangażowana kadra nauczająca, przy aktywnym udziale studentów i nieco ograniczonym udziale interesariuszy zewnętrznych. Struktura kadry stanowiącej minimum kadrowe, a także pozostałej, jej kwalifikacje i kompetencje są adekwatne do potrzeb realizowanego programu kształcenia. Uczelnia spełnia z naddatkiem wymogi formalne co do minimum kadrowego. Uczelnia stworzyła także niezbędne podstawy dla stworzenia wewnętrznego systemu jakości kształcenia, który obecnie w sposób konsekwentny realizuje. Towarzyszą temu procesowi stworzone przez Uczelnię dobre warunki studiowania oraz cały system wsparcia dydaktycznego, materialnego i kulturalnego studentów, co oczywiście sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia.

Pewne wątpliwości wzbudza zbyt szczegółowe ustanowienie efektów kształcenia zwłaszcza w ramach przedmiotów specjalnościowych, a także nie do końca klarowne w sylabusach odniesienia do efektów obszarowych, co może utrudniać ich realizację. Również zdecydowanemu zaktywizowaniu winna ulec współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, których udział w kształtowaniu i realizacji winien ulec znacznemu zdynamizowaniu, zwłaszcza, że Uczelnia te kontakty już posiada, jednak nie stworzyła dla nich odpowiedniej płaszczyzny.

Większego namysłu wymaga również realizowana obecnie koncepcja prac dyplomowych (licencjackich). W obecnym kształcie są one często niezbyt rozwiniętą od strony metodologicznej i empirycznej kopią prac magisterskich. Student kończący studia licencjackie winien przede wszystkim wykazać się przygotowaniem praktycznym do wykonywania wybranego zawodu pedagogicznego. Zatem również jego praca licencjacka winna to przygotowanie potwierdzać i być ilustracją samodzielnego rozwiązania jakiegoś konkretnego zadania praktycznego albo też projektem działań pedagogicznych w konkretnej rzeczywistości. Sprawa ta wymaga niewątpliwie systemowego rozwiązania.

Wizytacji przewodniczył

prof. UAM dr hab. Wiesław Ambrozik

Poznań 19.04. 2014 r.